

Záróvizsga tételsor

ELTE SEK Rajz - és vizuáliskultúra-tanár

1. Értelmezze a hétköznapi látvány és a műalkotás befogadásának folyamatát! Jellemezze az ítéletalkotás és a vizuális élmény, a látás és a tanulás összefüggéseit!
2. Elemezze a kompozíciós eljárásokat és szabályokat az ábrázoló és kifejező művészetekben! A kifejező elemek hatástényezőinek vizsgálata kompozíciókban, különböző ábrázolásmódokban.
3. A színek érzékelésének alapjai. A színek származtatása. Színrendszerek. Színkontrasztok és harmóniák. A színek érzelmi, esztétikai és kommunikációs szerepe.
4. A képzőművészeti kifejező eszközök: szerkezet, arány, mozgás, ritmus, harmónia. A tartalom és a forma. A képzőművészeti stílus problémája. Az ikonológia és az ikonográfia.
5. A művészet és a mindennapi vizuális környezet összefüggései, viszonylatai és ezek szerepe a vizuális nevelésben. Elemezze a kortárs művészet tanításának lehetőségeit és pedagógiai szerepét!
6. A térlátás feltételei. A térmélység vizuális észlelésének információforrásai. A térábrázolás változásai a művészettörténeti korszakokban! Műalkotások példáin keresztül elemezze a plasztikai ábrázolás technikáit!
7. Mutassa be az építészet tér- és tömegalakítási eljárásait, értelmezze a funkció és reprezentáció szerepét az építészet történetében!
8. Példákon keresztül elemezze a grafikai és festészeti eljárások és technikák alkalmazását a művészettörténeti korszakokban!
9. Múzeumkommunikációs törekvések helye a tanítási-tanulási folyamatban. A műalkotásokkal való kapcsolatteremtés lehetséges útjai, módszerek az elemzéshez, megértéshez, a feladat és feladatsor tervezéshez. Élménypedagógia és dramatikus tanítás. Projektfeladatok tervezése.
10. Mutassa be a kézművesség technikai eljárásait, a tárgyalakítás és tárgydíszítés lehetőségeit! Elemezze a népművészet tanításának pedagógiai lehetőségeit!

11. Az alkalmazott grafika, tipográfia és kiadványszerkesztés tanítása a vizuális kultúra tantárgy keretein belül. Mit értünk iparművészetten? Értelmezze a design, a formatervezés fogalmát!
12. Vizuális médiumok, az állókép és a mozgókép. A multimédia tanítása a vizuális kultúra tantárgy keretein belül.
13. A tanterv, mint dokumentum. A vizuális kultúra műveltségterület helye az alaptantervben (NAT), más tantervekben és az iskolai programban, a helyi tantervben. A tanterv, a tanmenet és a tananyag tartalmi és periodikus összefüggései.
14. A vizuális és környezetkultúra műveltségterület tananyagtartalma az egyes életkori szakaszokhoz harmonizálva. Mutassa be az életkori és fejlődéslélektani sajátosságokat a 10-16 éves korosztályban, különös tekintettel a vizuális érzékelés-észlelés pszichológiájára, a képességfejlesztés lehetőségeire!
15. Elemezze a vizuális nevelést külföldön, az 1970-es-80-as évektől napjainkig. A rajzoktatás története Magyarországon. A kreativitásra nevelés szükségessége, lehetőségei a közoktatásban, a művészeti nevelésben.
16. A munkaformák tananyag orientált alkalmazása a vizuális nevelésben. A hatékony vizuális és környezetkultúra tanítás új módszerei. A differenciálás a tananyagban és a diákok közt, kooperatív csoportalakítás, egyéni fejlesztési terv, csoportos fejlesztési terv, adaptív és inkluzív szemlélet. A szemléltetés szerepe és lehetőségei a tanítási-tanulási folyamatban.
17. A vizuális képességek és ismeretek értékelésének formái. A diagnosztikus, a formatív, a szummatív, a kritérium és a normaorientált értékelés. Tanórai, az év végi értékelés, a záró, és felvételi vizsgaértékelés, az értékelés kvantitatív és kvalitatív szempontjai.
18. A tanári mesterség a reflektív habitus fejlesztési lehetőségeinek nézőpontjából. A pedagóguspálya ártalmi és ennek megelőzése. A pályaszocializáció problémái. A pályakezdő pedagógus. „Lifelong learning”
19. Művészeti oktatás az alternatív iskolákban. Jellemezze a komplex művészeti nevelést! Mit értünk tehetség gondozáson? Milyen formákkal találkozunk a jelen közoktatásban?
20. Ismertesse a vizuális kultúra tanításának metodikájával foglalkozó on-line és off-line szakirodalmat! Hogyan tudjuk aktualizálni vizuális neveléssel kapcsolatos pedagógiai kultúránkat?

Bibliográfia

- A képzőművészet iskolája I-II.* Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Bp., 1978
- Atkinson, Atkinson, Smith, Bem: *Észlelés és tudat; Tanulás, emlékezés és gondolkodás; Kognitív fejlődés a gyermekkorban.* In.: *Pszichológia.* Osiris, 1994., 1999.
- Balassa M. Iván (főszerk.): *Magyarország múzeumai. Múzeumlátogatók kézikönyve.* Vince Kiadó, Bp., 1998
- Ballér Endre: *Tanterv és tantervi reform.* Tankönyvkiadó, Bp., 1981.
- Balogh László, Herskovits Mária, Tóth László: *A tehetségfejlesztés pszichológiája.* KLTE, Debrecen, 1994
- Barcsay Jenő: *Ember és drapéria.* Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest
- Barcsay Jenő: *Művészeti anatómia.* Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest
- Báthory Zoltán: *Tanulók, iskolák - különbségek. Egy differenciális tanításelmélet vázlata.* OKKER K., Bp., 2000.
- Beke László: *Műalkotások elemzése.* Tankönyvkiadó, Bp., 1993
- Bodóczy István (szerk.): *Vizuális művészeti projektek az oktatásban.* MIE módszertani füzetek Bp. 2002
- Bodóczy István, Sándor Zsuzsa: *Tölgyfa program. Komplex vizuális nevelési tanterv.* Helikon, Bp., 1998
- Bodóczy István: *Az alkotóképesség fejlesztése.* MIF jegyzet. 1999.
- Csapó Benő (szerk.): *Az iskolai tudás.* Osiris K., Bp., 2. jav. kiad. 2002.
- Deszpot Gabriella: *Őskor, Ókor, Újkor I-II.* Feladatgyűjtemény Helikon K., Bp., 1997-98
- Erika Landau: *A kreativitás pszichológiája.* Tankönyvkiadó, Bp., 1974.
- Erwin Panofsky: *A jelentés a vizuális művészetekben.* Gondolat, 1984
- Falus Iván (szerk.): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 2003.
- Falus Iván: *A tanári tevékenység és a pedagógusképzés új útjai.* Gondolat Kiadó, Bp., 2006.
- Farkas András (szerk.): *Vizuális művészetek pszichológiája I-II.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1997.
- Fogtűy Krisztina (szerk.): *Múzeumpedagógia a gyakorlatban.* Tárogató Kiadó, Bp., 1998
- Fogtűy Krisztina, Harangi Anna (szerk.): *Gyerekek a múzeumban.* Tárogató Kiadó, Bp., 1997
- Golnhofér E. - Nahalka I. (szerk.): *A pedagógusok pedagógiája.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 2001.

- Hajnóczy Péter: *Az ókori építészet*
- Hoffmann Rózsa (szerk.): *Szakmai etikai kódex pedagógusoknak. Tanulmányok, normák és esetleírások.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 2003.
- Imre Nóra - Nagy Mária: *Pedagógusok.* In.: *Jelentés a magyar közoktatásról 2003.* OKI, 2003
- Kárpáti Andrea: *Bevezetés a vizuális kommunikáció tanításához.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1995.
- Kárpáti Andrea: *Művészet és élet I-II.* Helikon kiadó, Bp., 1997-1998.
- Kepes Gy.: *A világ új képe a tudományban és a művészetben.* Bp. 1975
- Kepes György: *A látás nyelve.* Bp., 1974
- Klein Sándor: *A kreativitás pszichológiája.* in. Ranschburg Jenő: *Tehetséggondozás az iskolában.* Tankönyvkiadó, Bp., 1989.
- Kovács Ilma: *Új út az oktatásban?: a távoktatás.* Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Felsőoktatási Koordinációs Iroda, Bp., 1997. 2005. évi CXXXIX. Törvény a felsőoktatásról
- Kurt Wehlte: *A festészet nyersanyagai és technikái.* 1996.
- L. Molnár Mária: *Print, projekt, plakát, tapéta.* Praesens Kiadó, Bp., 2003.
- Martin Schuster: *Művészetlélektan. Képi kommunikáció – Kreativitás – Esztétika.*
- Mátrai Zsuzsa: *Tanterv és vizsga külföldön.* Akadémiai kiadó, Bp., 1991.
- Nemzeti alaptanterv.* OM Bp., 2003.
- Meggyesi Tamás: *A városépítés útjai és tévútjai.*
- René Berger: *A festészet felfedezése.* Gondolat 1973
- Rézművesné Nagy Ildikó (szerk.): *Nézzük meg együtt.* Akadémiai kiadó, Bp., 1992
- Robert Sekuler-Randolph Blake: *Észlelés.* Osiris Bp. 2000
- Rudolf Arnheim: *A vizuális élmény.* Gondolat, Bp., 1979.
- Szentkirályi Zoltán: *Az építészet világtörténete I-II.* Bp., 1980
- Tatai Erzsébet: *Műelemzés.* Enciklopédia kiadó Bp., 2003.
- Tatai Erzsébet: *Neokonceptuális művészet Magyarországon a kilencvenes években.* Praesens Kiadó, Bp., 2006.
- Werner Hoffman: *A modern művészet alapjai.* Corvina 1974